

Rapport

Coronavaccinaties

Een representatief onderzoek onder de Nederlandse bevolking (18+) naar de bereidheid te laten vaccineren tegen het coronavirus en het draagvlak voor het vaccinatiebeleid

13 september 2021

In opdracht van de NOS.

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/205

Datum

september 2021

Opdrachtgever

NOS

Auteurs

Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron (I&O Research en NOS) duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Belangrijkste uitkomsten	4
2	Vaccinatiegraad en bereidheid	8
2.1	84 procent volledig gevaccineerd	8
2.2	Niet-gevaccineerden willen het overwegend niet	8
2.3	6 procent gevaccineerden heeft wroeging	9
2.4	59 procent niet-westerse migranten volledig gevaccineerd	10
2.5	Redenen om niet te vaccineren	11
2.6	Derde prik: acht op tien zeggen waarschijnlijk 'ja'	12
3	Sociale gevolgen wel/niet vaccineren	13
3.1	Praten over al dan niet vaccineren	13
3.2	Praten over hoe om te gaan met wel/niet gevaccineerden	14
3.3	Ruim derde niet-gevaccineerden ervaart vervelende situaties	14
3.4	Acht op tien niet-gevaccineerden voelen vaccinatiedwang	15
4	Meningen over het vaccinatiebeleid	16
4.1	Waardering voor uitvoering vaccinatiebeleid stabiel	16
4.2	Meningen over vaccinatiebeleid	17
5	Verantwoording	19

1 Belangrijkste uitkomsten

Uit dit onderzoek dat I&O Research van 10 tot 13 september uitvoerde in opdracht van de NOS blijkt dat de kloof tussen gevaccineerden en niet-gevaccineerden aanzienlijk is. Een ruime meerderheid – ook van de gevaccineerden – vindt dat (niet) vaccineren een vrije keuze moet zijn, maar toch staan ze achter de coronapas die in feite de vrijheid van niet-gevaccineerden inperkt. Dat voelen niet-gevaccineerden als belastend en onrechtvaardig. Acht op tien niet-gevaccineerden voelen vaccinatiedwang. Daarnaast vinden ze het vervelend dat ze als “wappies” weggezet worden.

84 procent volledig gevaccineerd

In totaal geeft 86 procent van de Nederlanders in dit onderzoek (dat liep tot 13 september) aan een vaccin te hebben gekregen, waarvan 84 procent volledig gevaccineerd is en 2 procent een afspraak heeft staan voor een tweede prik. Dit is een hoger percentage dan het RIVM (tot 5 september) registreerde. RIVM: “Naar schatting heeft 85,4% van alle 18-plussers een eerste vaccinatie ontvangen en is 77,1% volledig gevaccineerd.”¹

Niet-gevaccineerden: ik vertrouw het niet

Ongeveer een op zeven Nederlanders (14%) is dus niet gevaccineerd, heeft ook geen afspraak gemaakt of wil het niet zeggen. Van deze groep zegt het merendeel het ook niet van plan te zijn (77% waarschijnlijk of zeker niet).

De belangrijkste redenen om zich niet te willen laten vaccineren zijn ten opzichte van twee maanden geleden weinig veranderd: “Ik weet niet wat de langetermijneffecten zijn van het vaccin” (67%) en “Dit vaccin is er te snel, ik vertrouw het niet” (64%). Daarna volgen een gebrek aan vertrouwen in farmaceutische bedrijven (47%) en de overheid (44%) en angst voor de bijwerkingen (42%).

Acht op tien niet-gevaccineerden voelen vaccinatiedwang; ruim derde vervelende ervaringen

Op de vraag aan niet-gevaccineerden die niet van plan zijn zich te vaccineren “In welke mate ervaart u vaccinatiedwang?” antwoordt 61 procent ‘sterk’ en 20 procent ‘een beetje’.

Aan degenen die zich (nog) niet hebben laten vaccineren vroegen we of ze daar vervelende situaties of nadelen door ervaren. Ruim een derde (38%) antwoordt daarop bevestigend.

Uit de toelichtingen op deze vraag komen twee soorten antwoorden naar voren:

- Men voelt zich gediscrimineerd omdat ze voor sommige zaken worden buitengesloten
- Ze vinden het vervelend dat ze als ‘wappies’ worden beschouwd (terwijl ze zelf vinden dat ze goede redenen hebben om zich niet te vaccineren).

Ook de media spelen hierin een rol, zoals iemand naar voren brengt:

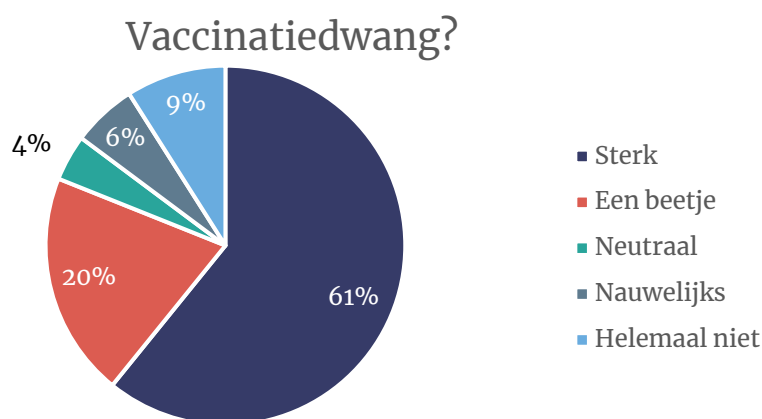
“Dat ze op het nieuws steeds zeggen die zich niet laat vaccineren complotdenkers zijn. En het vaccinatiepaspoort is dus discriminatie.”

¹ Bron RIVM: <https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/cijfers-vaccinatieprogramma>

Een verklaring voor dit verschil kan zijn dat ons onderzoek een week recenter is. Een aanvullende verklaring waarom dit in ons onderzoek iets hoger uitkomt dan terecht is, is omdat er sprake is van nauwkeurigheidsmarges: bij n=2.200 en een uitkomst van 86 procent is er sprake van een marge van plus of min 1,6 procent.

Figuur A - In welke mate ervaart u vaccinatiedwang?

Basis: niet-gevaccineerd en niet van plan, n=149

Derde prik: acht op tien zeggen waarschijnlijk 'ja'

Als de regering besluit dat nog een derde vaccinatie gehaald moet worden, zou 57 procent van degenen die nu gevaccineerd zijn of het van plan zijn dat zeker gaan doen en nog eens 22 procent waarschijnlijk wel.

Al dan niet vaccineren roept discussie op

Het al dan niet laten vaccineren heeft tot veel gespreksstof geleid. Acht op tien Nederlanders zeggen hierover te hebben gesproken (vooral met familieleden, vrienden en collega's). Doorgaans middels rustige gesprekken (61%), soms leidde dit tot pittige discussies (21%) of zelfs conflicten (4%).

Mensen die zich (nog) niet lieten vaccineren of daar laat mee zijn melden meer en heftiger gesprekken dan degenen die al volledig gevaccineerd zijn. Mensen die zich nog niet hebben laten vaccineren kregen veelvuldig te maken met anderen die hen probeerden te overtuigen dit *wel* te doen (30% had hier gesprekken over). Een kwart (27%) van de volledig gevaccineerden zegt te hebben geprobeerd anderen te overtuigen dat te doen.

Het merendeel (71%) zegt overigens dat ze gesprekken hadden die niet per se ging om *overtuigen*, maar dat het meer een uitwisseling van argumenten was.

Ook over de vraag "hoe om te gaan met wel/niet gevaccineerden" spreken veel Nederlanders met elkaar, maar minder dan over de vraag of er gevaccineerd moet worden. Zes op tien (62%) praatten hier over, de helft had hier rustige gesprekken over (50%), al zien we ook hier dat degenen die zich nog niet gevaccineerd hebben hier vaker pittig over discussieerden.

Scherpe kloof tussen gevaccineerden en niet-gevaccineerden

We legden een tiental stellingen voor m.b.t. het vaccinatiebeleid. Het beeld dat er uit naar voren komt is tweeledig:

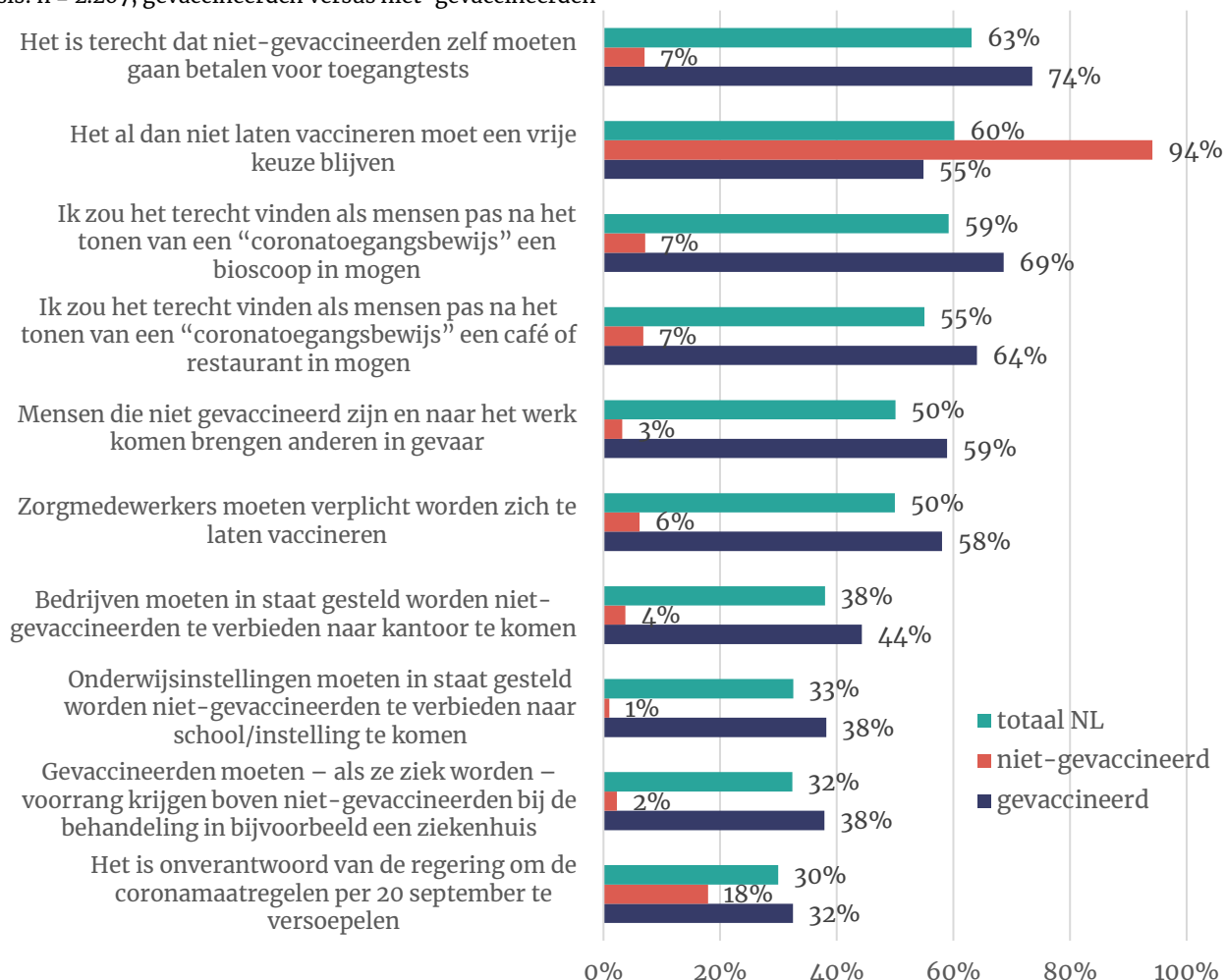
- Ja, het al dan niet vaccineren moet een vrije keuze blijven (60% is het hier mee eens)
- Maar maatregelen die gevaccineerden meer vrijheden en rechten geven worden in meerderheid onderschreven (coronapas in horeca of bioscoop)

In onderstaande figuur is de kloof tussen gevaccineerden en niet-gevaccineerden goed zichtbaar. Ook gevaccineerden vinden overwegend dat het al dan niet vaccineren een vrije keuze moet blijven (55%) – niet-gevaccineerden vinden dat in 94% van de gevallen. Maar over alle maatregelen die nu worden overwogen denken gevaccineerden en niet-gevaccineerden diametraal anders.

Bijna twee derde van de niet-gevaccineerden (64%) zou het terecht vinden als mensen pas na het tonen van een “coronatoegangsbewijs” een café of restaurant in mogen², maar van de niet-gevaccineerden vindt slechts 7 procent dat. Hetzelfde patroon bij de bioscoop: 67% versus 7%.

Figuur B - In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% mee eens)

Basis: n = 2.207, gevaccineerden versus niet-gevaccineerden

² Info gegeven: “Met coronatoegangsbewijs laat men zien dat men gevaccineerd of getest is, of in bezit is van herstelbewijs (afgelopen 6 maanden ziek geweest)”

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdagmiddag 10 tot maandagochtend 13 september 2021.

Er werkten in totaal 2.207 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

Het grootste deel hiervan (n=1.995) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 212 respondenten vulden de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

2 Vaccinatiegraad en bereidheid

2.1 84 procent volledig gevaccineerd

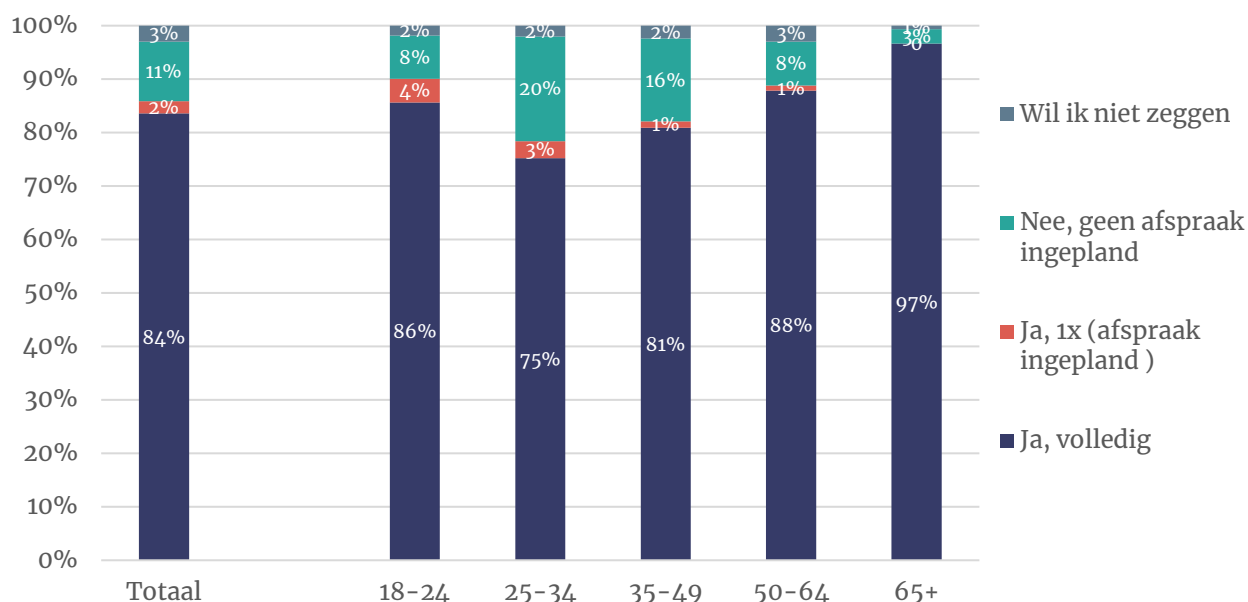
In totaal geeft 86 procent van de Nederlanders in dit onderzoek aan een vaccin te hebben gekregen, waarvan 84 procent volledig gevaccineerd is en 2 procent een afspraak heeft staan voor een tweede prik. Dit is een hoger percentage dan het RIVM (tot 5 september) registreerde. RIVM: “Naar schatting heeft 85,4% van alle 18-plussers een eerste vaccinatie ontvangen en is 77,1% volledig gevaccineerd.”³

Vrijwel alle 65-plussers zijn inmiddels gevaccineerd (97%).

De jongere leeftijdsgroep (18-24 jaar) heeft sinds juli een flinke inhaalslag gemaakt (was 73%, is nu 90%). De leeftijdsgroep 25-34 jaar blijft enigszins achter (was ook 73%, nu 78%).

Figuur 1 – Bent u al gevaccineerd tegen het virus?

Basis: n = 2.207

2.2 Niet-gevaccineerden willen het overwegend niet

Ongeveer een op zeven Nederlanders (14%) is dus niet gevaccineerd, heeft ook geen afspraak gemaakt of wil het niet zeggen. Van deze groep zegt het merendeel het ook niet van plan te zijn. (2% zeker wel, 9% waarschijnlijk wel, 23% waarschijnlijk niet, 54% zeker niet, 11% weet ik nog niet).

³ Bron RIVM: <https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/cijfers-vaccinatieprogramma>

Een verklaring voor dit verschil kan zijn dat ons onderzoek een week recent is. Een aanvullende verklaring waarom dit in ons onderzoek iets hoger uitkomt dan terecht is, is omdat er sprake is van nauwkeurigheidsmarges: bij n=2.200 en een uitkomst van 86 procent is er sprake van een marge van plus of min 1,6 procent.

2.3 6 procent gevaccineerden heeft wroeging

Op de vraag of men er spijt van heeft zich niet te hebben laten vaccineren zegt slechts 2 procent “enige wroeging” te hebben, de rest (98%) heeft daar geen spijt van.

Iemand licht het toe:

“Ondanks de bijwerkingen en het feit dat het niet bekend is hoe lang het werkzaam blijft, zorgt het wel voor een milder ziekteverloop, daarnaast is er druk van anderen.”

Van degenen die zich wel hebben laten vaccineren heeft 1 procent daar spijt van en 5 procent “enige wroeging”. De rest (94%) dus niet.

Degenen die spijt hebben voeren daarvoor uiteenlopende redenen aan. Van “ik had liever een ander vaccin gehad” tot ik weet niet of dit vaccin echt nodig was, of goed voor me is.

Ook vinden sommige gevaccineerden dat de benadering van niet-gevaccineerden te ver gaat. Enkele citaten:

De tegengeluiden tegen vaccineren worden door de overheid de mond gesnoerd. Wat nu als de overheid het niet bij het juiste eind heeft. En uitgerekend nu worden de prijzen van de vaccins verhoogd. De belangen van de farmaceutische industrie bij massale vaccinatie zijn enorm.

Over het feit dat de vrijheid van niet-gevaccineerden misschien/waarschijnlijk ingeperkt wordt.

Volledige vaccinatie leidt niet tot immuniteit. Dat werd pas later bekend. Wat weten we nog meer niet?

Vaccinaties blijken niet langdurige bescherming te geven, twijfel ook steeds meer of vaccineren helpt tegen de pandemie.

Omdat we nog steeds in beperking leven en omdat ik er niet van overtuigd ben dat het nodig is en omdat ik niet weet of er bijwerkingen zijn.

De uitwerking op langere termijn, vindt dat het erg snel is vrijgegeven als je kijkt naar andere vaccins waar een aantal jaren voor nodig zijn.

Omdat ik altijd gezond ben, nooit een grieprik heb gehad en ook geen Corona, denk ik dat ik dadelijk ergens weerstand tegen heb waar je eigenlijk doorheen moet. Ik heb het voor anderen gedaan en niet voor mij zelf, dat zit me dwars. Wat heb ik eigenlijk geprikt gekregen? Bijsluiter onbekend....

2.4 59 procent niet-westerse migranten volledig gevaccineerd

De vaccinatiegraad onder Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond ligt (nog steeds) beduidend lager dan die onder autochtone Nederlanders.

Voor Nederlanders zonder migratieachtergrond ligt de huidige vaccinatiegraad op 88 procent (waarvan 87% volledig). Onder Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond ligt dit op 68 procent (waarvan 59% volledig).

Tabel 1 – Vaccinatiegraad en -bereidheid naar migratieachtergrond

	Totaal	NL zonder migratie-achtergrond	NL met NW migratie-achtergrond
N =	2.207	1.830	248
Ja, volledig (2x Pfizer, Modena, AstraZeneca of 1x Janssen)	84%	87%	59%
Ja, 1x (er is een afspraak ingepland voor de 2de prik)	2%	1%	9%
Nee, en er is (nog) geen afspraak ingepland	11%	10%	20%
Wil ik niet zeggen	3%	2%	11%

Van de nog niet gevaccineerde NW-migranten zegt 22 procent dat (zeker of waarschijnlijk) nog wel van plan te zijn, 59 procent (zeker of waarschijnlijk) niet.

Onder autochtone niet-gevaccineerden is dat respectievelijk 8 en 82 procent. Van alle volwassen Nederlanders zal waarschijnlijk 11 procent⁴ ongevaccineerd blijven .

⁴ 11 procent (niet) + 3 procent (wil niet zeggen) = 14%. Waarvan 77% (54% waarschijnlijk, 23% zeker) zich laat vaccineren: 14% * 77% = 10,8 procent

2.5 Redenen om niet te vaccineren

Elf procent van alle Nederlanders zegt zich dus waarschijnlijk of zeker niet te laten vaccineren. Deze groep vroegen we wederom waarom ze dat niet willen.

De belangrijkste redenen blijven: “ik weet niet wat de langetermijneffecten zijn van het vaccin” (67%) en “Dit vaccin is er te snel, ik vertrouw het niet” (64%).

Daarna volgen een gebrek aan vertrouwen in farmaceutische bedrijven (47%) en de overheid (44%) en angst voor de bijwerkingen (42%).

In vergelijking met de eerdere metingen zijn deze redenen niet erg veranderd.

Tabel 2 – Redenen om niet gevaccineerd te willen worden

Waarom zou u zich niet laten vaccineren? (Basis: zou zich niet laten vaccineren, n = 175)

	nov.	dec.	jan.	apr.	mei	juni	juli	sept
Ik weet niet wat de langetermijneffecten zijn van het vaccin	*	*	*	*	*	*	63%	67%
Dit vaccin is er te snel, ik vertrouw het niet	65%	59%	53%	62%	65%	67%	56%	64%
Ik vertrouw de farmaceutische bedrijven niet	*	*	*	*	*	*	44%	47%
Ik vertrouw de overheid niet	*	*	*	*	*	*	45%	44%
Ik heb twijfels of het vaccin voldoende werkt	40%	37%	33%	35%	42%	42%	38%	44%
Ik ben bang voor bijwerkingen	46%	42%	36%	34%	42%	42%	29%	42%
Mijn immuunsysteem kan het coronavirus weghouden	9%	21%	22%	33%	32%	40%	20%	40%
Ik behoor niet tot de risicogroep	21%	20%	24%	21%	30%	29%	26%	29%
Het is niet zo'n ernstige ziekte	11%	15%	13%	19%	15%	19%	22%	16%
Ik ben bang onvruchtbaar te raken	*	*	*	*	*	*	18%	11%
Ben tegen de dierproeven waarmee het vaccin is getest	5%	9%	5%	7%	16%	5%	11%	11%
Ik ben al besmet geweest, verwacht niet nog een keer besmet te raken	2%	4%	5%	7%	11%	14%	9%	9%
Vanwege principiële redenen ^a	5%	6%	7%	12%	11%	14%	14%	8%
Andere (kwetsbare) groepen hebben voorrang op mij	*	12%	11%	11%	10%	9%	11%	7%
Vanwege religieuze overwegingen	2%	4%	9%	6%	5%	9%	9%	6%
Anders	13%	10%	13%	16%	17%	24%	11%	9%
Weet ik niet	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%
Wil ik niet zeggen	1%	1%	1%	3%	2%	3%	5%	1%
n =	235	423	225	241	178	163	94	175

* Sinds juli opgenomen

2.6 Derde prik: acht op tien zeggen waarschijnlijk 'ja'

Er is discussie over een eventuele derde vaccinatie – zoals ook in Israël is gedaan.

Als de regering zou beslissen dat nog een derde vaccinatie gehaald moet worden, zou 57 procent dat zeker gaan doen en nog eens 22 procent waarschijnlijk wel.

De meeste mensen die nu volledig gevaccineerd zijn zullen dat ook voor een derde keer gaan doen.

Het lijkt erop dat degenen die nu nog niet voor een eerste keer gevaccineerd zijn dat waarschijnlijk ook een derde keer niet gaan doen: 3 procent zegt zeker wel, 26 procent waarschijnlijk, het merendeel weet het niet⁵.

Tabel 3 – Derde prik?

Stel dat de regering beslist dat er een derde vaccinatie gehaald moet worden

Gaat u deze derde prik dan laten zetten? (Of: als u met Janssen gevaccineerd bent, een tweede prik?)

Basis: iedereen die ten minste eenmaal gevaccineerd is of nog van plan is zich te laten vaccineren (n=1.972)

	Al gevaccineerd?			
	Totaal ⁶	Ja, volledig	Ja, 1x of afspraak gemaakt	Nee, en geen afspraak ingepland
Zeker wel	57%	58%	22%	3%
Waarschijnlijk wel	22%	22%	24%	26%
Waarschijnlijk niet	7%	6%	29%	8%
Zeker niet	3%	2%	6%	3%
Weet ik (nog) niet	12%	11%	18%	60%

⁵ Deze vraag is niet voorgelegd aan degenen die nog niet gevaccineerd zijn én dat ook niet van plan zijn.

⁶ Zonder degenen die zich niet een eerste keer willen laten vaccineren

3 Sociale gevolgen wel/niet vaccineren

3.1 Praten over al dan niet vaccineren

Het al dan niet laten vaccineren heeft tot veel gespreksstof geleid. Acht op tien Nederlanders zeggen hierover te hebben gesproken (vooral met familieleden, vrienden en collega's).

Doorgaans middels rustige gesprekken (61%), soms leidde dit tot pittige discussies (21%) of zelfs conflicten (4%).

Mensen die zich (nog) niet lieten vaccineren of daar laat mee zijn melden meer en heftiger gesprekken dan degenen die al volledig gevaccineerd zijn. Mensen die zich nog niet hebben laten vaccineren kregen veelvuldig te maken met anderen die hen probeerden te overtuigen dit *wel* te doen (30% van de gesprekken ging hierover). Een kwart (27%) van de volledig gevaccineerden zegt te hebben geprobeerd anderen te overtuigen dat te doen.

Het merendeel (71%) zegt overigens dat niet per se ging om *overtuigen*, meer dat het meer een uitwisseling van argumenten was.

Tabel 4 – Gesprekken over wel of niet vaccineren?

	Al gevaccineerd?			
	Totaal	Ja, volledig	Ja, 1x of afspraak gemaakt	Nee, en geen afspraak ingepland
n =	2.147	1.903	43	201
Heeft u met anderen gesproken over de vraag “wel of niet vaccineren”? En leidde dit tot conflicten, pittige discussie of rustige gesprekken?				
Ja, conflicten	4%	4%	4%	6%
Ja, pittige discussie	21%	19%	43%	33%
Ja, rustige gesprek(ken)	61%	63%	46%	55%
Nee	20%	21%	10%	16%
Waarom ging het hierbij?				
Ik probeerde anderen te overtuigen om wel te vaccineren	24%	27%	12%	1%
Ik probeerde anderen te overtuigen om niet te vaccineren	2%	0%	12%	7%
Anderen probeerden mij te overtuigen om wel te vaccineren	6%	2%	26%	30%
Anderen probeerden mij te overtuigen om niet te vaccineren	9%	10%	11%	4%
Niet per se overtuigen, meer uitwisseling van argumenten	71%	72%	59%	73%
Anders	4%	4%	6%	6%

3.2 Praten over hoe om te gaan met wel/niet gevaccineerden

Ook over de vraag “hoe om te gaan met wel/niet gevaccineerden” spreken veel Nederlanders met elkaar, maar minder dan over de vraag of er gevaccineerd moet worden?

Zes op tien (62%) praatten hier over, meestal waren dit rustige gesprekken (50%), al zien we ook hier dat degenen die zich nog niet gevaccineerd hebben hier vaker pittig over discussieerden.

Tabel 5 – Gesprekken over hoe om te gaan met wel/niet gevaccineerden?

	Totaal	Al gevaccineerd?		
		Ja, volledig	Ja, 1x of afspraak gemaakt	Nee, en geen afspraak ingepland
En heeft u ook met anderen gesproken over de vraag “hoe om te gaan met wel/niet gevaccineerden”? Leidde dit tot conflicten, pittige discussie of rustige gesprekken?				
Ja, conflicten	2%	4%	4%	6%
Ja, pittige discussie	13%	19%	43%	33%
Ja, rustige gesprek(ken)	50%	63%	46%	55%
Nee	38%	21%	10%	16%

3.3 Ruim derde niet-gevaccineerden ervaart vervelende situaties

Aan degenen die zich (nog) niet hebben laten vaccineren vroegen we of ze daar vervelende situaties of nadelen door ervaren. Ruim een derde (38%) antwoordt daarop bevestigend.

Uit de toelichtingen op deze vraag zeggen mensen:

- Zich gediscrimineerd te voelen omdat ze voor sommige zaken worde buitengesloten
- Dat ze als ‘wappies’ worden beschouwd (terwijl ze zelf vinden dat ze goede redenen hebben

Enkele citaten:

De veroordeling van ongevaccineerden is stuitend. Hij wordt gevoed door misleidende en onvolledige informatie en zet mensen tegen elkaar op. Mensen denken dat vaccinatie het virus kan laten verdwijnen. Dat is helaas niet waar, maar de overheid en de media laten die mythe bewust en dankbaar in stand. Ook niet als je vandaag in een keer de hele wereld in zou spuiten. De natuur is ons per definitie voor. (luchtweg)Virussen muteren om te overleven in besmettelijker en minder schadelijke varianten. Kortom het effect van een totale vaccinatie zou het doel van drukverlichting op de zorg wel dienen, maar niet de "inregeling" van het virus helpen. Er is weinig geleerd van de 4 pandemieën in de 20e eeuw. Het gevolg is nu dat de slecht geïnformeerde ingespoten massa denkt dat als, zelfs binnen de grenzen van een land!! iedereen gevaccineerd zou zijn het normale leven weer zou terugkeren. Dat is dus technisch helaas niet aan de orde. Hoe pijnlijk moet het voor die 75% zijn om te aanvaarden dat ze erin geluisd zijn?

Dat ze op het nieuws steeds zeggen die zich niet laat vaccineren complotdenkers zijn. En het vaccinatiepaspoort is dus discriminatie.

Mijn familie wil met contacten geen knuffel oid, want wij zijn ongevaccineerd, dus erg gevaarlijk. Dat voelt pijnlijk. En waarom hebben zij zich dan laten vaccineren.

Dat er reclames zijn waarbij ze zeggen dat je het voor een ander doet vind ik zeer vervelend. Daarnaast dat bepaalde sterren dit dan ook nog eens promoten, wordt door mij als zeer vervelend ervaren. Met een coronaprik kun je alsnog een ander besmetten. Dus doe je het voor een ander houd je dan aan de regels die voor de corona zijn ingesteld, vind ik.

Jezelf moeten verantwoordelijk maken voor je keuze. Mensen die mij waarschijnlijk toch onder de "wappie" categorie zullen plaatsen. Niet kunnen reizen. Neergezet worden als zondebok (het komt allemaal door de ongevaccineerden).

Je wordt gewoon gediscrimineerd omdat ik me niet heb laten vaccineren en zou ook geen recht hebben op hulp omdat ik anderen ziek maak omdat ik me niet laat vaccineren

Voel druk en stress omdat mensen en de overheid blijven pushen en zeker straks als de corona pas doorgaat en je buiten gesloten wordt.

Het wordt je min of meer verplicht anders kun je niks meer. Maar dan laat ik mij zeker niet verplichten!

Vaak wordt je dan raar aangekeken, omdat je het niet eens met ze bent.

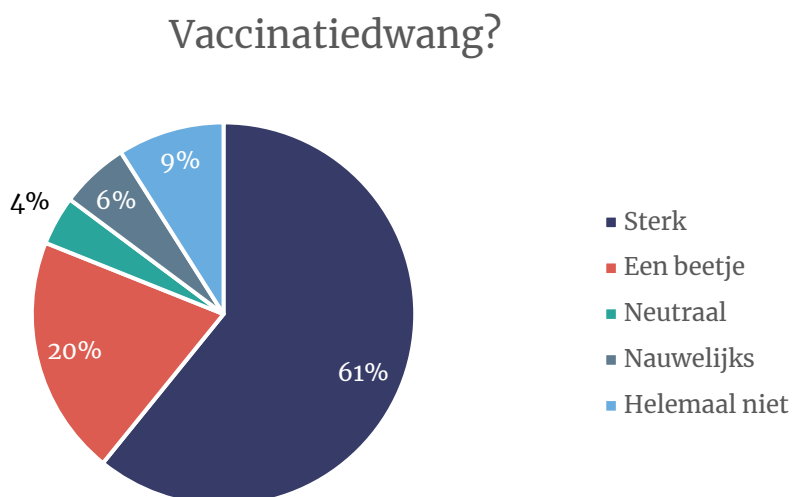
Steeds minder deelname mogelijk in het maatschappelijk leven

3.4 Acht op tien niet-gevaccineerden voelen vaccinatiedwang

Op de vraag aan niet-gevaccineerden die niet van plan zijn zich te vaccineren "In welke mate ervaart u vaccinatiedwang?" antwoordt 61 procent 'sterk' en 20 procent 'een beetje'.

Figuur 2 - In welke mate ervaart u vaccinatiedwang?

Basis: niet-gevaccineerd en niet van plan, n=149

4 Meningen over het vaccinatiebeleid

4.1 Waardering voor uitvoering vaccinatiebeleid stabiel

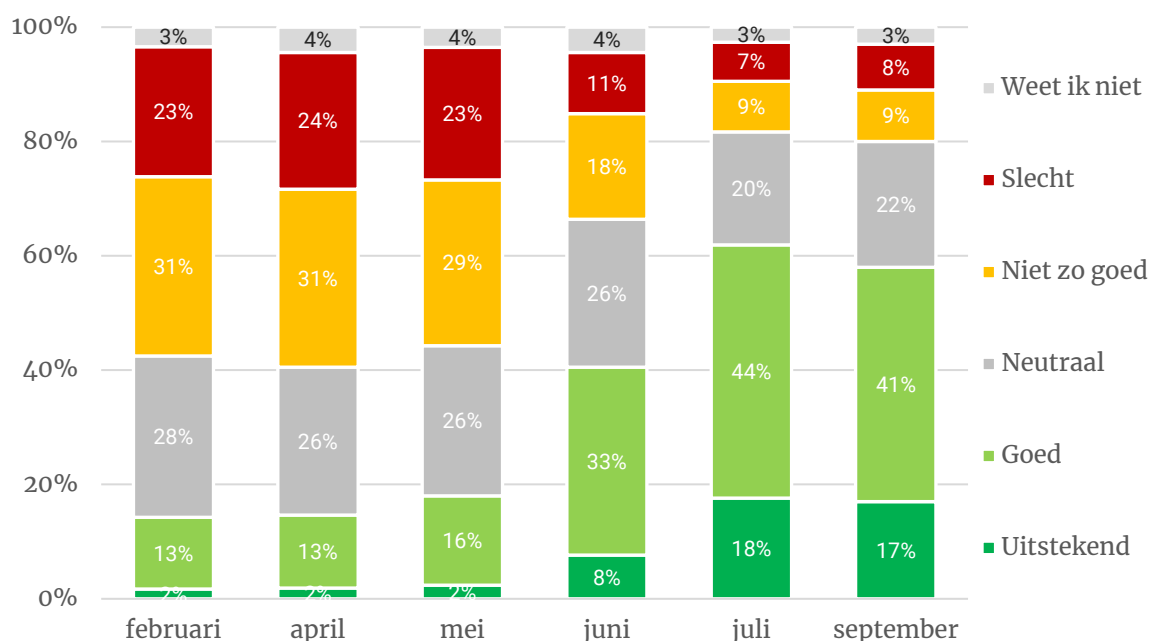
De afgelopen maanden zagen we de waardering voor de uitvoering van het vaccinatiebeleid toenemen, nu blijft dat ongeveer gelijk.

In juli beoordeelde de meerderheid van de Nederlanders dit met een goed (44%) of uitstekend (18%). Dat is nu – twee maanden later – respectievelijk 41 en 17 procent. Een iets lagere score, maar het aandeel dat negatief oordeelt veranderde nauwelijks: was 16 procent en is nu 17 procent.

Figuur 3 – Waardering uitvoering vaccinatiebeleid

Hoe waardeert u de manier waarop het vaccineren in Nederland georganiseerd is en wordt uitgevoerd?

Basis: n = 2.207

4.2 Meningen over vaccinatiebeleid

We legden een tiental stellingen voor m.b.t. het vaccinatiebeleid. Het beeld dat er uit naar voren komt is tweeledig:

- Ja, het al dan niet vaccineren moet een vrije keuze blijven (60% is het hier mee eens)
- Maar maatregelen die gevaccineerden meer vrijheden en rechten geven worden in meerderheid onderschreven (coronapas in horeca of bioscoop)

Hierna, in figuur 5 een uitsplitsing naar gevaccineerden en niet-gevaccineerden.

Figuur 4 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: n = 2.207

In figuur 5 is de kloof tussen gevaccineerden en niet-gevaccineerden goed zichtbaar. Ook gevaccineerden vinden overwegend dat het al dan niet vaccineren een vrije keuze moet blijven (55%) – niet-gevaccineerden vinden dat in 94% van de gevallen. Maar over alle maatregelen die nu worden overwogen denken gevaccineerden en niet-gevaccineerden diametraal anders. Bijna twee derde van de niet-gevaccineerden (64%) zou het terecht vinden als mensen pas na het tonen van een “coronatoegangsbewijs” een café of restaurant in mogen⁷, maar van de niet-gevaccineerden vindt slechts 7 procent dat. Hetzelfde patroon bij de bioscoop: 67% versus 7%.

Figuur 5 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% mee eens)

Basis: n = 2.207, gevaccineerden versus niet-gevaccineerden

⁷ Info gegeven: “Met coronatoegangsbevis laat men zien dat men gevaccineerd of getest is, of in bezit is van herstelbevis (afgelopen 6 maanden ziek geweest)”

5 Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdagmiddag 10 tot maandagochtend 13 september 2021. Er werkten in totaal 2.207 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Het grootste deel hiervan (n=1.995) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 212 respondenten vulden de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl